

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník-ročník V.-č.11.

Vysoké n. Jiz.2.11.1972.

V nejbližších dnech bude s láskou vzpomínat všechen lid pokrokového světa 55.výročí Velké říjnové socialistické revoluce, která měla a má pro lidstvo veliký význam. Ruský proletariát pod vedením revoluční strany v čele s V.I.Leninem otřásl parastvím kapitálu. Buržoasie byla poražena a nastolena diktatura proletariátu. Dělnická třída se stala vedoucí a rozhodující silou všech pracujících. Byla vybudována socialistická velmoc - Svaz sovětských socialistických republik, který se rychle rozvíjel, až se stal jedním z nejmočnějších států.

Těchto dvou historických událostí bude vzpomenu dne 30.listopadu 1972 na velkém sále v Krakonoši. Na tento večer připravuje literár.dramatické oddělení LŠU spolu s pěveckým kroužkem slavnostní program s názvem " Město na Něvě." NF ve Vysokém n. Jiz. zve všechny občany města Vysokého n. Jiz.

14.listopadu bude v Krakonoši veřejná schůze, na které vystoupí recitační skupina SSM a předvede Vietnamskou poemu od K.Simonova v režii L. Hnykové.

Na počest naší svobody, VŘSR a dne znárodnění.

Na měsíc říjen připadá několik historických výročí, týkajících se významně našich národů. První a základní výročí je 55 let od vypuknutí VŘSR, která prolomila jednolitou a bezohlednou nadvládu poměrně slabé vrstvy kapitalistů, která vysávala dělníky, rolníky i inteligenci všech zemí bez rozdílu. Určitě některé výhody měly země vyvolené, ale o to horší utlak byl v koloniích a zemích málo rozvinutých / feudálních /. Tam člověk a lidský život měl daleko nižší cenu nežli zvíře nebo stroj. Dnes, kdy socialistická soustava je natolik silná a lákavá pro veškerou dělnickou třídu, musí kapitalisté - ať chtějí nebo nechťejí - vytvořit dělníkům takové životní podmínky, aby se nebouřili a rychle nesmetli zbytek soukromokapitalistických vlád jejich zemí.

Pokračováním VŘSR a jejich proklamací o sebeurčení národů a úsilím našich vojsk a inteligence za osvobození naší vlasti v I. světové válce byla 28. října vyhlášena naše samostatnost, která musela být ve II. světové válce znovu vykoupena za strašných obětí hlavně slovanských národů a v míře nejvyšší zase sovětskými lidmi.

Třetí naše výročí je Den znárodnění vyhlášený v roce 1945, také 28. října, kdy začala socializace těžkého průmyslu, dolů a bank a tím počátek socializace u nás.

Náš statek je dnes nejvyšší formou všelidového vlastnictví v zemědělství a protože mnoho našich starších zaměstnanců zná a pamatuje předválečné poměry, můžeme zvážit propastné rozdíly v nazírání lidí a vývinu charakteru za soukroma a dnes za socialismu, i když si někteří lidé socialismus vykládají velmi svérázným způsobem. Abychom vyjádřili dík naší straně KSČ a vládě za její rozumnou sociální a socialistickou politiku, vyhláší vedení státního statku s techniky hospodářství socialistický závazek na počest VŘSR na dodání 100.000 litrů mléka a 2.000 q brambor navíc nad plán do konce roku 1972.

Počasi nám letos střídavě přálo i nepřálo. Přálo nám v tom, že jsme sklídili celkem dobrou jakost sena a senáží. Nepřálo zase v tom, že letní sucho nedovolilo rychlé obrůstání pastvin a vývoj jařin, ač vypadal velmi slibně, dopadl hůře nežli jsme očekávali.

Průměrné celostatkové výnosy :

ozimé žito	36,14 q z ha	-	ozimá pšenice	25,83 q z ha
jarní pšenice	23,55 q "	-	oves	24,42 q "
oves s ječmenem	23,82 "			

Podobná situace je i u brambor, kdy rané a polorané odrůdy dávají 230-250 q z ha, zatím co pozdní průmyslové letos dávají kolem 200 q, i když obvykle to bývalo kolem 300 q.

Všechny dobré výsledky, kterých bylo na statku v posledních dvou letech dosaženo, jsou zásluhou zájmu lidí a techniků o výrobu, umocněnou soutěží k 50. výročí strany a VIII. všeodborového sjezdu.

Josef Soukup, řed. Stát. statku.

III. Národní přehlídka očima návštěvníka.

Jsou místa, která člověk jednou navštíví a pak na ně buď zapomene, nebo se k nim znovu a znovu vrací. Jsou i akce, kterých se člověk jednou zúčastní a pak je buď pomine, nebo v něm zanechají tolik nesmazatelných dojmů, že bude nejen stále vzpomínat, nýbrž říkat si v duchu - na shledanou. K těm druhým dvěma kategoriím bezesporu patří Vyseké nad Jizerou a už podruhé v něm pořádaná Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů.

Hovořit o staré divadelní tradici vysockých občanů, o jejich lásce k divadlu a o jejich tradicích kulturních by bylo nošení dříví do lesa - vždyť koneckonců i ty přesporní a méně informované dostatečně zpravil malý seriál na pokračování "Z historie ochotnického divadla ve Vysockém", který vycházel ve zvláštních denně vydávaných číslech Větrníku v průběhu přehlídky. A za všechny ty přesporní bych chtěla jeho organizátorům, redaktorům a přispěvatelům srdečně poděkovat - nejen pro to zasvěcené povídání o historii vysockého ochotnického divadla, ale i pro všechny zajímavé a hodnotné příspěvky, názory, komentáře a informace z průběhu přehlídky. Tato malá co do rozsahu, avšak bohatá obsahem čísla časopisu podstatně přispěla k dobrému průběhu divadelního maratónu především tím, že pomáhala divákovi utvářet a dotvářet si názory na jednotlivé inscenace, informovala ho o všem podstatném z průběhu přehlídky, o jednotlivých souborech, patronech a přinášela zprávy i z divadelního zákulisí.

Divákovi zůstane jistě dlouho v živé paměti slavnostní uvítání, kterých se dostalo jednotlivým souborům před budovou divadla. Nezapomenutelná je vzpomínka na majestátního ducha hor Krakonoše, důstojně voházejícího na balkon divadelní budovy, na zvesela hrající hudbu, na srdečná slova při vítání souborů. Přesporní divák si pak jistě uchová živou vzpomínku na citlivě reagující vysocké obecnost, které dovede opravdu dobrý herecký výkon odměnit potleskem i na otevřeném jevišti.

Na III. Národní přehlídce vesnických a zemědělských divadelních souborů měl návštěvník možnost zhlédnout nejrozumnější divadelní žánry - od politicky a společensky angažované hry / Romeo, Julie a tma, Pygmalión, Červen, počátek léta /, lyrické veselohry / Měsíc nad řekou /, detektivky / Past / až po komedii na lidové motivy / Jeepe z vršku / aj., hry s vyšší či nižší urovní režijního i hereckého provedení, kterou lze nicméně vesměs charakterizovat jako velmi dobrou. Všechny soubory se však vyznačovaly jedním společným jmenovatelem: maximálním úsilím o adekvátní herecký projev, o pravdivé zobrazení postavy, o navázání kontaktu s diváky. Škoda tedy, že toto úsilí nebylo vždy ze strany patronátního závodu nebo družstva oceněnou kytičkou květin - u tak dobrého výkonu, jako podal např. soubor "Jindřich Mošna" ZK ROH Kovosvit Holoubkov v Thomasově hře Past, by takové ocenění bylo plně na místě.

III. Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů skončila. Skončila oficiálně - návštěvník však, plný dojmů a kulturních i lidských zážitků, bude dlouho, dlouho vzpomínat. A v duchu si říkat - na shledanou!

Eva Schmidtová, Praha 3 - Žižkov.

Informační středisko.

V době divadelní přehlídky změnila Středisková knihovna ve Vysokém n. Jiz. svou funkci. Po celý týden od 14. do 21. října zde pracovalo informační středisko.

Již před přehlídkou byly přijímány v knihovně přihlášky na ubytování i vstupenky do divadla od všech zájemců, jak organizací tak i jednotlivců, kteří se chtěli přehlídky zúčastnit. Probíhal zde, podobně jako v muzeu, předprodej vstupenek pro místní občany. Byly také vyřizovány telefonicky objednávky a dotazy týkající se přehlídky. Předem bylo jasné, že zájem se proti loňskému roku značně zvýšil.

V pátek 14. 10. začala vlastní práce informačního střediska. Vytvořily se dvě směny po třech pracovnících, které se po celý týden střídaly. Středisko bylo denně otevřeno od 7,30 hod. do 12 hod. a odpoledne od 13 hod. do 22 hod. Hned první den přinesl překvapení pro pořadatele, když přijel polský soubor a místo očekávaných dospělých herců se objevil autobus plný dětí školou povinných.

Každý host, kulturní pracovník nebo divadelní soubor, který přijel do Vysokého, se musel nejdříve ohlásit v informačním středisku. Zde si vyzvedl vstupenky, bylo mu vysvětleno, kde bude bydlet a zároveň si noclehy i vstupenky platil. K tomu účelu byly předem podle objednávek nasádkovány vstupenky a vyrobeny plánky noclehů ve všech ubytovnách, hotelích i v soukromí. Samozřejmě, že se to neobešlo bez zmatků a nesrovnalostí, ale důležité je, že nakonec to vždy dobře dopadlo. K práci střediska také patřilo každodenní sešívání čísel Větrníku, který během přehlídky vycházel, a jejich dodávání do Krakonoše. Před každým přestavením se odnášely ze střediska zbylé nebo nevyzvednuté vstupenky k pokladně divadla. Přijímaly se přihlášky na zájezd do Bozkova, na fotografie z přestavení a pod. Vyřizovaly se zde telefonáty, telegramy, podávaly informace a neustále tudy procházely spousty lidí.

Jen v informačním středisku byly prodány vstupenky za 11.000 Kčs. Denně bylo během přehlídky ubytováno ke dvěma stům účastníků a hostů.

S koncem divadelní přehlídky končí i existence informačního střediska a knihovna může opět sloužit čtenářům.

Ivana Řehořová.

Na rozloučenou s úspěšnou III. Národní přehlídkou vesnických a zemědělských divadelních souborů ve Vysokém n. Jiz.

Milí přátelé a příznivci letošní národní přehlídky !

Kulturně bohatý týden uplynul a na všechny hezké večery, na všechna přátelství a srdečná setkání, na všechna vystoupení, zbudou jen milé vzpomínky.

Jistě i Vám všem přinesl pobyt ve Vysokém n. Jiz. dost zážitků, nových poznatků a povzbuzení do Vaší ušlechtilé práce pro ochotnické divadlo na našem venkově.

Vysoké se Vám ukázalo v krásných podzimních barvách, schovalé do mlhy, pochmurné v dešti i ve své studené sněhové kráse. Snad i ta naše horská příroda přispěje k tomu, že se k nám budete rádi vracet.

A tak tedy na shledanou v příštím roce. Buďte všichni zdraví a užívejte úspěchů své dobré práce!

Josef Hásek, předseda MěNV.

První nocleháři v nové sokolovně.

Uplynulý divadelní festival kladl velké požadavky na ubytování souborů, činovníků a dalších festivalových hostů. Stávající počet lůžek v zotavovně Větrov, v hotelu Bartoníček, pensionu Morava i v soukromí zdaleka nestačil. Bylo tedy rozhodnuto urychleně dokončit a zařídit hostinské pokoje v sokolovně. Nábytek byl objednán již před časem, ale s jeho dodávkou se počítalo až v 1. čtvrtletí roku 1973. Zásahem činitelů z okresu i kraje byl nábytek dodán přednostně a tak díky ochotným rukám členů i nečlenů tělovýchovné jednoty Jiskra, mužů i žen byly pokoje umyty, zařízeny a vybaveny

tím nejnutenějším .Chyběly sice ještě záclony,koberce a stolky,ale pokoje byly příjemně vytopeny,všude tekla teplá a studená voda a vše vonělo novotou.V osmnácti jednodvou - a třílůžkových pokojích bylo během festivalu ubytováno celkem asi 150 noclehářů.I přes neuplné vybavení pokojů byli ubytovaní velmi spokojeni,což jistě přispělo ke kladnému hodnocení festivalu.Tak se Vysoké konečně dočkalo nové ubytovny s kapacitou 40 lůžek ,která odpovídá moderním požadavkům a která byla dlouho postrádána. I tělocvičná část budovy je před dokončením a o tom budou čtenáři Větrníku informováni z povolanějšího pera.

Josef Lukáš.

Dušíčkové rozjímání.

Vždycky když se přiblížily svátky " Všech svatých a Dušíček ",pekly se u nás na Vysokou " dušíčky ",t.j. pečivo ve tvaru spirálovitého esíčka z masnějšího těsta. Ještě tak před 50 ti léty byla dětská představa duše nebo dušíčky spojena s tvarem tohoto pečiva.Když se třeba rozbil hrneček nebo jiné nádobí,byla to sice značná škoda, ale přesto se řeklo : " Nesmí to bejt často,ale co,nemá to duši ".Když jsem si představila tu naši pečenou " dušíčku " zakletou v tenkém porcelánu nebo skle,usoudila jsem,že by se tam nevešla,a že proto nemá hrneček duši.Jako dítě jsem dlouho věřila, že takto ta pomyslná lidská duše vypadá a často v době"dušíčkové" jsem se ptala babičky jak to,že to " dušíčky " vydrží na dně rybníka nebo tůně,když je vodník drží v hrnečkách pod pekličkou." Ty,babičko,říkala jsem,když nám dušíčku nadrobíš do kafe,tak se rozmočí ".Co babička odpověděla,tě už se nepamatuji.

Byla tady však představa rozbitého hrnečku bez " duše " a vodníková hrnečku s " dušíčkou ",která vyplňovala vnitřní prostor,kam se bez potíží vešla,kdežto do hmoty porcelánu nebo jiného rozbitého materiálu by se nevešla,takže to pro dítě bylo celkem jasné a vysvětlitelné.

Vzpomínám si také,že tyto pečené " dušíčky " chutnaly tak znamenitě jen v čase " dušíčkovém ",kdy chuť tohoto pečiva byla spojena s pachem rozsvícených svíček, rukou upatlaných od vosků,voskovými růžemi na hřbitově a mnoha světýlky.

Podobně to bylo s každým tvarovaným pečivem,které se peklo jen příležitostně v určitém období,nebo v době některých svátků. " Štedrounici " nejím jindy než o vánocích a mívám ji upletenou po staročesku ze čtyř,tří a dvou pramének.

Esíčka pečených " dušíček " dávno odešla za našimi mrtvými,právě tak jako barevné skleněné koule na hrobech na dlouhých tyčích zapíchnutých do hlíny hrobů,které naše dětské obličejy pitoreskně deformovaly,což vzbuzovalo hlasitý smích,který nerespektoval ani nepochopil vážnou pietní vzpomínku prvních listopadových dnů za zemřelé generace našich předků.

Jiřina Ďoubalíková.

Zelení hájové

bejvaly jste vy moje,bejvaly jste srdce mého potěšení !Člověk nemusí být ani tak příliš stár,aby nepamatoval,jak ty naše vysoké háje bývaly skutečně potěšením nejen srdce,ale i oka.Tak přívětivé a čisté,že se v nich na příklad při studentských výletech do Nigrinova háje blahé paměti dalo i pěkně tancovat.Dnes i jen pouhá vycházka do háje nemá daleko do branného cvičení tělesné zdatnosti.Obcházení,podlézání,přeskakování a přelézání a to nejlépe se zálesáckou mačetou v ruce k prosekávání se houštinami lesního plevelu.

Kdysi jsme se učivali,že jediným pralesem v Čechách je šumavský Boubín.Už při vyslovení tohoto jména nás,odkojence dobrodružné čety,lehce zamrazilo v zádech.Ach, Boubíne,Boubíne !Kdybys tak mohl popatřiti na ty naše dnešní háje,zbledl bys závistí,trefil by tě šlak a jisto,jistě by ses zalkl stavovským rozhořčením nad tou znamenitou konkurencí.Stálo by za zeptání,zda dnešní vládcové našeho polesí mají aspoň potuchu o tom,jak ty naše háje vypadají?Na ty dnešní babky,které již nepotřebují chodit do lesa na chrastí jako kdysi,nelze to docela svádět.V těch babkách ani v tom roští ta svízele není.Neboť jsou to stovky plnometrů dospělého dřeva,které jako rozházené ška-

tulky sirek nikým nevyrušovány si už po léta klidně hnijí na zemi. Spouště povalených stromů, které rostly desítky let k našemu užitku a teď hnijí na zemi před našima nevěřícíma očima.

Jsem ochoten / bez nároku na diety / provést zodpovědné činitele co jsou " přes lesy " po našich hájích včetně četných oáz, kde lze strávit podělsí milou chvíli v bezradném zadumání, jak a kudy se z té šlamastyky dostat bez uhony na těle a nebezpečí komplikované fraktury hnátů. Směr si mohou volit sami.

Naši čačtí houbaři si často a právem stěžují na soustavný ubytek výskytu hub v našich hájích proti jiným krajům. Jak by ne ! Ale copak takový hríbeček jen trochu fešný a dbalý své důstojnosti se odváží jen povystrčit hlavičku do takového sajrajtu? Ale už dost žertů dravých i hravých ! Kritika má být konstruktivní a proto hledejme řešení, jak z toho. U nás pod horami je spotřeba dřeva vzhledem k dlouhé a často i tuhé zimě značná, a o dříví je stálý a neutuchající zájem. Což kdyby tak místo obvyklého povolování výřezů bylo zájemcům nabídnuto zpracovávání tohoto pokáceného dříví, které ve většině případů co do objemu je daleko lepší než limitovaných 10 cm průměru při výřezu. Úplatou za toto dřevo, které je stejně odsouzeno k zániku a nikdo z něj nic nebude mít, byla by povinnost vyčistiti a ukliditi určitou část pracovního prostoru lesa, která by zájemci byla vždy při zadání určena. Při soustavném postupování likvidace dílů a při skončení práce stačil by jeden zmocněnec správy. To už je konečně věc odborníků, aby rozpracovali bližší modalitu akce.

Abychom k té líbezné písničce bejvaly jste srdce mého potěšení, mohli připojit nadějně - a budete zas !

Tak co na to vy - muži v zeleném ! ?

Prokop Hásek.

Strnádek a dnešní lesy.

V úvodu budiž řečeno, že na horách nejsou lesy, ale háje a les je pro každého horáka příliš cizí a spisovné slovo. A proto i náš soused Sternádek nemá zásadně les ve svém slovníku.

Jednoho mlhavého, takového smutného odpoledne, kdy podzim se hlásil skoro již s poletujícím sněhem, sedělo několik sousedů v hospodě " U Tomičků " u rozpálených pilinovek a Sternádek měl slovo :

" Tak Vám strejci poudám, že už toho chodění do háje mám až po kerk, protože vono de jednomu skoro vo život. Žádnej Rumcajs voď Jičina, ale tá drápanice po hájích, po čistý rovině je přece jen vytroubená prasečina. Jen spomente se mnou, jak dřiu tuhle čloujek špacíroval po háji jako po václaváku a jeden vysockej kantor, kerej chodil do háje každičkej den až do dušiček, když byl naposled eště pro meč na jesličky, ten chodil často do háje v lakoukách s límcem a pintou na kerku. A spomínám, že když sem ho potkal poudám: " tak co pane učitel, rostou, rostou ? " Točil si špacírkou a kouřil krataka a poudal: " Milej Strnádku, přestrašně rostou, já mám stopadesát říbku a křemenáčky a lišky sem nepočítal ! " Bylo mě strašně diuný, co to ten učitel vže, protože neměl ani rukcák, ani bramborovej košek, ani žánou tašku, jenom kapci měl takový krapet nafouklý a byl takovej jako přitloustlejší. A von Vám začal tahat z kapec takový drobňký říbky, že ten nejvěčí měřil asi dva centimetry a pak eště táhal z vesty křemenáčky a poudal, že prej tam tý dromný nechal povyrůst, jinak, že by jich měl asi sedmsetvosumdesát. Já, pane, ten doved křížovat po háji se svejma synama a do paseky nihdá nevkročil, protože se bál ukrutně zmiří. Pro něj byla houbařina jako chodit po vysokým rynku, jako chodíval jeho řiditel Paulík se staroveským Dlabolou a třickým Kotykem. Jo, dneska by to měl ten kantor vidět, tu spoušť po hájích, tý šumauský pralesy, těch strašnejch pařezů a skácenejch polouschlejch smerku, těch šišek po zemi a toho roští, kam se jeden jen koukne. Já se už párkrát tak zamotal, že sem z toho nemoh vylíst a z hub sem přišel utermácenej, jako bych přišel z Kokerháče a né z hub.

To dřiu chodily báby do háje na roští a bylo viďat jen vohromnou hromadu roští a pod tím maličkou babku s přivázanou pilkou na takový dlouhý násadě a všechno suchý bylo vyřezaný do vejšky tří metrů. To se to potom kantoroj hledalo tý jeho dromnohledný říbečky a křemenáčky.

■ to možná ani sousedi dobrý nevíte, že asi před třema nedělma jedna paní z Prahy, která jezdí na Vysokou už asi čtyřicet let, si půl hodiny před vodjezdem autobusu skočila ještě do háje na hákyho toho podborováčka a když se dlouho nevracela, začal po Vysokém hotovej blázinec, a voni chtěli nasadit i policejního psa a pak ji našel tudle pod Kozinou Albin Sternádku, jak stojí jako přikovaná na jednom místě a nemůže se hnout. Vona si chudák stará na těch koháčích v háji zlomila nohu v kyčli a snad by tam i vstala, nebejt' toho Albina. Tejdě leží v jilemnickým špitále a bude do smrti smrtoucí spomínat na podborováčky a na háj. A pak děte do háje na houbištata. To je tak pro školní dětištata, kerý tam skáčou jako kamzíci, ale pro nás, pro naše přetaráš kosti tohleto už není. To sou hotový galeje a to mě můžou bejt' všechny houby ukradený.

Všechno je to tím, že dřiu lidi háje vyčistili a dnes to nedělaj, protože se maj tůze dobře a topič jim přivezou jak se říká až pod hubu. Vono tamle u vysokýho divadla je dobrejch šternáct pevnejch metrů dříví z pokácenejch kaštanů vod kostela a von to nikdo prej nechce ani zadarmo. No bodejt' by chtěl, když vono kaštanový jen čmoudí a nehoří.

A tejdě Vám povim novinku. Já furt nadával na tý prašiuuky a tuhle tajně, aby nás nikdo nevidal, sme nasbírali s mámou za pár minut asi pět kilo těch václavků. Událi sme hubniček a máma koupila liter mlíka navíc, kdyby nám bylo jako zle, abysme měli proti-jed. Nebylo to potřá, hubniček byl tak dobrej, že ho bylo zrouna škoda jíst a václauky můžete letos kosit zrouna kůsou, co jich je. V takovým trsu jich je taky padesát. A tejdě ch polovině října budou ještě havelky a tý prej sou ještě lepčí.

Sousedí Sternádka nábožně poslouchali, starej Farskej dopil a poručil pro sebe i Sternádka ještě po jednom pivu a řekl: "Moc pěkně sme si popovídali i když sem ani hubu nevotouřel, ale moc kale se posloucháš a proto budu jíst taky tý václauky".

Josef Ďoubalík.

Petruškovy vrchy a akce Z.

Ve Větrníku se provětrávají vysoké záležitosti dobré i méně dobré. K dobrým vzpomenme Petruškových vrchů zdočených pietním kamenným památníkem s kovovou deskou s nápisem: "Petruškovy vrchy. Dějiště památných táborů podkrkonošského lidu. 16. srpna - 1868 - 20. září."

Písňe, které lid na těchto mítincích tehdy zpíval se zachovaly v ručně psaných Pamětech kronikáře a písmáka Fr. Housy ze Staré Vsi. Paměti přepsala na stroji zasloužilá pracovnice Vlastivědného muzea ve Vysokém n. Jizerou pí. F. Jandová.

Co k památným místům dnes dodat. Jistě světlou stránkou zůstává, abychom po více než 100 letech nezapomínali významu tohoto dějiště národně osvobozenického hnutí lidu. Stinnou stránkou je dnes skutečnost, že památné místo a jeho okolí je znešvařováno pohozenými papíry, cihlami, odloženými slanníky, plechovkami a jiným odpadem všeho druhu.

K pomníku vede od hlavní silnice mezi polem a lesem od upatí Petruškových vrchů pěšina. Na kraji lesa na prvním smrku jsou přibité dvě dřevěné tabule s těžko rozluštěitelnými nápisy - něco jako "skládka šrotu... hanobitelé přírody ... stihá MNV." Mělo by tam být zřetelně pro nekulturní jedince, vyznačeno "Znečištění Petruškových vrchů se stihá pokutou od 1.000.- Kčs - Mě NV !

Snažil jsem se místa v okruhu pomníku na Petruškových vrších brigádnický vyčistit mezi 16. srpnem až 20. září t. j. v jubilejních dnech mítinků s přáním, aby alespoň v tomto vylepšeném stavu nadále zůstala. Vždyt' toto historické místo si toho plným právem zasluhuje od nás ode všech.

A ještě připomínka k akci "Z": Vysoké náměstí s celým areálem působí čistotou a upravou malebně. Velkou zásluhu o to má odb. učitel J. Knob. Méně již platí uvedené o rozkopaných chodnících. Akce "Z" z řad občanů by zde účinně pomohla.

Zdeněk Ryska.

Tento příspěvek zaslal redakci Větrníku věrný návštěvník našeho městečka p. Doc. Dr. Zdeněk Ryska Csc., který se svojí manželkou u nás tráví měsíce vysokoškolských prázdnin.

Red.

Lidické ženy Ve Vysokém.

Jak jsem se zmínila již v minulém čísle Větrníku, uskutečnila se návštěva lidických žen ve Vysokém n. Jiz. Přijely ve čtvrtek 12. října dopoledne. Jistě jsme na ně byli všichni zvědaví a také jsme byli i mile překvapeni. Jak s. Anna Pokorná, tak i s. Věra Matusková, byly ženy neobyčejně prosté, nenáročné, inteligentní. Ženy, které prošly tvrdou školou života a při osobním styku mi všichni musí dát za pravdu, že jsou to ženy bez závidění a záští. Ve čtvrtek uspořádaly besedu s našimi dětmi, žáky ZŠ a večer připomenuly nám dříve narozeným hrůzy, kterých jsme my mnozí byli ušetřeni.

V pátek je naše ženy vzaly na výlet do Harrachova, kde si prohlédly sklárny, byly se podívat u známých Mumlavských vodopádů a prohlédly si půvabný kout zdejšího kraje.

V sobotu zase byly překvapeny krásou Bozkovských jeskyní. Líbilo se jim Vlastivědné muzeum i náš stánek Thalie - Krakonoš, kde nejvíc obdivovaly scénku loutkového divadla s loupežníky a navíc byly mile překvapeny pohotovostí Kašpárka, který usty Marie Hejralové je přivítal. Prohlédly si výstavu divadla, která byla uspořádána v rámci III. Národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Obdivovaly krásné korálkové šaty zhotovené představitelkou Audy z "Cesty kolem světa", hrané v roce 1926. Krakonoš v nadpřirozené velikosti pozoroval toto pěkné dílo uspořádané s opravdovou láskou k divadlu. Při písni, zazpívané Marií Hejralovou a Slávkou Hubačovou "Tam na horách", jsme se nebránily dojetí. Co asi prošlo duší těchto skromných žen! Jsou chvíle, na které se nezapomíná - tak tomu bylo i při této "malé slavnosti". Tak mi nezbyvá, než lidické ženy pochválit a poděkovat jim za jejich návštěvu. Rovněž vzdát dík všem, kdo se o ně starali a připravili jim hezký pobyt u nás.

Že se tu ženám líbilo, nasvědčuje i to, že chtějí uspořádat z Lidic zájezd do našeho kraje a ukázat i svým spoluobčankám zdejší krásu.

Eva Hronešová
dopisovatelka za Čs. svaz žen.

Odposlechnuto.

Stěžoval si Bohouš z "Drinopole", že má trable s tou novou sběrnou mlíka, která je teď přemístěná proti jeho domu. Časně z rána přicházejí ti starší dodavatelé, kteří už kale neslyšej a tak na sebe řvou: "Taky tě tak bolejí nohy?" - "Aný, taky, taky!" Vtom se v otevřené voko a domácí pán povídá: "Copak musíte, chlapi, tak řvát, dyť ste mě zbudili!" - "A to my neradi, my se příště polepšíme". A víte jak to bylo příště? Nejdřív zatukali na voko a ptali se: "Bohouši, spíš?" Rozespálý Bohouš se ptá: "Proč to chceš vědět?" - "Já, esli můžeme řvát!"

Zaznamenal Vladimír Pavlík.

Počasí.

24. září se na horách vyzářil perní sníh a polle starý vysocký pranostiky ko-lik dni před sv. Václavem / počítaný vod perního září / sněžíště napadne, tolik dni po Václavu má bejt kalejch. Na tulle pranostiku se starý horáci i dušovat dokážou.

Tak sme tedá měli nádej na 24 kalejch dní. Esli jich bylo zrouna tolik, to se nepočítalo, ale bylo vopraudu kalo hezkejš pár dnů. Bandory statek i vostatní hospo-dáři včas a za sucha dostali pod střechu a bylo jich pod natěj letos honně a velký, jako kotata. 14. října se začlo dovopraudy blážnit s tím festiválem. Před tím už nejmín měsíc se blážnilo v divadelním baračiště, aby ušecko v náramným pucu a lesku přivítalo ušechny ty vzácný hosty z celejš Čech a Moravy. Považte, z každého kraje jich přijelo nejmín takovejch nákejš perzon!

A to se zase náš Krakonoš vytáh: Kokerháči a Kozim řbetum nasadil bílou čepičku, dóle háje poflákal náramnejma barvama, že voči přecházely. Kor 15. října k večerou Kokerháč byl jak s papendeklu vystřiženejš, do fialova vosvětlenejš, ušecky horský boudy,

kerý sou vod nás vidět, vypulírovaný, svítily jak hvezdy na nebi. I tá mohyla našich slau-
nejch skijáků Hanče a Verbaty nad Jestřábima boudama byla vobyčejným vokem vidět, ani
dalekohledu nebylo potřá. Enu, bylo to zas jako loni. To " Von " / náš pán hor / nim
chtěl ukázat, že dovede udělat ve svý říši scénu, jakou žádnéj vobyčejnej smertelník
vod tyjátru neudělá. A náš vládce to dělá vod scénografi, je, vosvětlovače, hlasy za scénou
i na scéně, ušechno v jenný vosobě!

Po tom pěkným začal víter saplavej, to se zdálo, že tá vlaškosláva, kercou si náš
národný výbor na týlle ušechny parády pořídil, bude nadobro rosápaná. Jenže tenle modrní
silón, co z něj sou ty prápory ušitý, je kalej a něco vyderží. Tak vyderžel i ten nápor
vod hor. Po tom větru se tůze vochladiło, zatáhlo a začal padat sníh. To bylo 18. října
a byla z toho pěkná fučka! Tervalo to s přestávkama až do 23. října. Sněžiště leželo
skoro 10 cm, pak do toho začlo hrejkát a sněžiště slezlo. Zima je porát, melhavo a vlezlo.
Budou se špatně na kerchově připravovat hroby a pravý kytky dlouho nevyderže, protože
teplo už kalý nebude. No co, bandory sou ve sklepe, topič už načatej, tak si uvaříme hernek
kysela, napečem sejkor a houby zle!

Jiřina Ďoubalíková.

Vyznamenání naší občanky.

S. Františka Řeháková, která dne 16. října oslavila 73 let svého života, byla
v minulých dnech vyznamenána na OV KSČ v Semilech bronzovou medailí, vydanou KV KSČ
v Hradci Králové za zásluhy o založení organizace KSČ v Jesenném v době jejího zaměst-
nání v tkalcovně na Bohňovských. Pro zajímavost uvádíme, že avers / líc / medaile je
opatřen portrétem Klementa Gottwalda s letopočty / 1896 - 1953, revers / rub / má ná-
pis " Přeletáři všech zemí, spojte se ! " a letopočet 1971.

K tomuto vyznamenání s, Františce Řehákové upřímně blahopřejeme!

Poradna pro ženy / výběr pro muže /.

Milé dívky, a ženy,

mějte na paměti, že chuť ženy a muže je rozdílná a ne vše
chutná každému. Jsem si plně vědoma, že hovězí maso je v našem městečku uzký profil, ale
nenechte se mýlit. I z takového vepřového se dá připravit mnoho chutné " krmě ".
Prasátko nemá jen řízky a kotlety, i když plně chápů, že příprava těchto dvou druhů je
jednou z nejjednodušších.

A tak co byste říkaly připravit na neděli buď vepřové ramínko na česneku s hou-
skovým knedlíkem a kyselou okurkou a nebo by Vám přišla spíš k chuti roláda s brambo-
rem? Jak tedy na to? Tak nejdříve

V e p ř o v é r a m í n k o n a č e s n e k u. Vykostěný kousek vepřového
ramínka omyjeme, osušíme, prosolíme, dáme na pekáček nebo do remosky, potřeeme utřeným če-
snekem a kdo česnek rád, může i maso česnekem mírně protáhnout / prošpikovat /. Pak se
pokmínuje a poklade kousky syrového másla a dá péci. Když je tuk vysmahlý, podlijeme
a do měkka upečeme. Pak na plátky rozkrájíme, podáváme houskový knedlík a kyselou okur-
ku. Stejně se může připravit i skopové plecko.

V e p ř o v á r o l á d a. Zakoupíme opět vepřové ramínko a nebo libový bůček.
Vykostíme, uděláme placičku a rozklepeme jako řízek. Plát potřeeme hořčicí, posolíme, po-
peříme, poklademe plátky salámu, plátky kyselé okurky, potřeeme asi 3 smaženými vajíčky
a posypeme na drobno krájenou cibulkou. Pečlivě zatočíme, povážeme a na másle usmažíme
cibulku do růžova a roládu na ni prudce ze všech stran opečeme. Pak podlijeme buď vo-
dou nebo vývarem z polévky a do zlatova upečeme. Jako příloha : brambor, okurka.

Dobrou chuť!

E.H.

Drobné zprávy.

Od 12. do 15. října byly v našem městě hosty dvě lidické ženy, o jejichž pobyt se staraly členky místního Svazu žen. Podrobnou zprávu jste si přečetli na předních stránkách Větrníku.

Od 14. do 22. října byla přístupná široké veřejnosti a hlavně návštěvníkům festivalových představení, výstavka v budově Krakonoše, kterou pečlivě a pracně připravili členové našeho ochotnického souboru. Ve vhodně upraveném půdním prostoru na "Indiánkou" vedle četných fotografií z divadelních her od nejstarších po současnost, vévodil Hanušův Krakonoš, maskot budovy i našich ochotníků, krokodýl a hadi, korálové šaty indické kněžny Audy a monumentální pacifická lokomotiva, všecko dnes už historické rekvizity z "Cesty kolem světa za 80 dní". Několik starých rukopisně psaných divadelních plakátů, citáty a květiny doplnilo útulný, bílou látkou potažený prostor, který sloužíva při hrách jako rekvizitárna. Bude se Vám zdát neuvěřitelné, milí čtenáři, ale tuto výstavu shlédlo přes 3.500 návštěvníků.

V přízemí divadelní budovy v klubovně / bývalý domovnícký byt / byla rovněž v době festivalu uspořádána výstavka dátské kresby na zemědělskou tematiku. Tyto kresby byly vystavovány v celostátní soutěži a některé byly vystaveny v zahraničí.

Šestnáct divadelních představení III. Národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů uvidělo 4.160 spokojených diváků. Sedmkrát vítal živý Krakonoš / Josef Tomeš / z balkonu divadelní budovy vítězné soubory z Čech a Moravy. Ceremoniál se těšil veliké pozornosti vysoké veřejnosti a průměrně se každého vítání zúčastnilo 200 lidí. Vysocká dechovka sedmkrát zahrála hostům na přivítanou.

Kulaté jubileum - 50 let vedení obecní kroniky, připadlo na 28. říjen starovekému kronikáři a písmáku Jaroslavu Večerníkovi. Jeho obecní kroniky byly už několikrát vystavovány na výstavách kronik, kde získaly uznání. Kronikář obdržel čestné uznání odboru kultury ONV v Semilech. Na schůzi MNV ve Staré Vsi byla jeho vzorná kronikářská činnost vyzvednuta a ohodnocena. Jubilant obdržel od rady MNV věčné dary.

Jaroslav Večerník je členem Muzejní rady Vlastivědného muzea ve Vysokém n. Jiz. a činným spolupracovníkem. Jeho zápisy způsobu staré zemědělské práce, zaznamenání povídek, pohádek, pověr, zvyků, příběhů z obce i okolí, jsou cenným materiálem pro etnografy, kteří velice často pracují v naší oblasti. Jaroslav Večerník je ochotným a obětavým informátorem.

Jiřina Ďoubalíková.

Zlatá svatba.

Dne 21. října oslavili manželé Petr a Marie Nečáskovi zlatou svatbu. Jubilantům popřáli na Městském národním výboru členové Sboru pro občanské záležitosti, oběma manželům blahopřejeme a přejeme do dalších společných let hodně zdraví a spokojenosti!

Narozeniny.

13. října oslavila pí. Anna Šimková 83 let.

16. října oslavila sl. Marta Kaštáková 75 let.

23. října oslavila pí. Miloslava Patočková 70 let.

25. října oslavila pí. Anna Bryknarová 81 let.

27. října oslavila pí. Anna Dohalská 85 let.

Přejeme hodně zdraví!

Úmrtí.

24. září zemřela pí. Anna Žitná ze Staré Vsi ve věku 52 let.

16. října zemřel p. Stanislav Marek ze Staré Vsi ve věku 77 let.

29. října zemřela tragicky v Ml. Boleslavi rodačka pí. Marie Müllerová, členka býv. oblast. divadla v Ml. Boleslavi, sestra popraveného starodružiníka Josefa Müllera, ve věku 76 let. Čest jejich památce!

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy, nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu. Zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25.- Kčs. Odpovědná redaktorka M. Ďoubalíková. - Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlast. muzea. Cena 1.- Kčs.